

## PÄÄTÖS

**Nro** 10/2014/1

**Dnro** ISAVI/74/04.08/2013

Annettu julkipanon jälkeen  
19.2.2014

**ASIA** Eläinsuojan ympäristölupa, Kuopio

**HAKIJA** Voutilainen Juuso  
Hakoniementie 67  
71160 RIISTAVESI

### LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAINEN

Tilalla on nyt 50 lypsylehmää, 38 hiehoa, 30 lihanautaa, seitsemän emolehmää ja 12 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa, yhteensä 520 eläinyksikköä.

Tilalla tulee olemaan 80 lypsylehmää, 70 hiehoa, 38 lihanautaa, seitsemän emolehmää ja 41 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa, yhteensä 825 eläinyksikköä. Yli 30 lypsylehmän eläinsuojan toimintaan on ympäristönsuojelulain 28 §:n ja ympäristönsuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin kohdan 11 a) nojalla oltava ympäristölupa.

Itä-Suomen aluehallintovirasto ratkaisee hakemuksen mukaisen yli 75 lypsylehmän eläinsuojan ympäristöluvan. (Ympäristönsuojeluasetus 5 §:n 1 momentti, kohta 11 a )

### HAKEMUS JA SEN VIREILLETULO

Asian vireille tulo

Ympäristölupahakemus on tullut vireille 7.10.2013 Itä-Suomen aluehallintovirastossa. Hakemusta on täydennetty 28.10., 31.10.2013 ja 24.1.2014

Toimintaa koskevat luvat, sopimukset ja kaavoitustilanne

Toiminnalla ei ole ympäristölupaa. Toiminnasta on tehty ympäristönsuojelulainsäädännön voimanpanosta annetun lain mukainen ilmoitus, jonka Pohjois-Savon ympäristökeskus on tarkastanut 29.10.2003 todeten, ettei lupaa tarvinnut tuolloin hakea.

Pellon vuokrasopimuksia on tehty viisi kappaletta (yhteensä 31 ha). Tila on liittynyt ympäristötukijärjestelmään sopimuskaudeksi 2007–2013.

Eläinsuoja sijaitsee alueella, joka on merkitty voimassa olevaan Kuopion Länsi-Riistaveden eteläosan yleiskaavaan maa- ja metsätalousalueeksi (MT).

## Sijaintipaikka ja sen ympäristö

Eläinsuoja sijaitsee Kuopion kaupungin Lohilahden kylässä tilalla Lohiranta (297-443-7-84), osoitteessa Hakoniementie 67, Riistavesi. Uusi eläinsuoja ja lietesäiliö rakennetaan nykyisen eläinsuojan länsipuolelle ja uusi kuivalantala nykyisen eläinsuojan yhteyteen sen itäpuolelle.

Alue on maa- ja metsätalousvaltaista. Lähin ympärivuotinen asunto (maatilan asuinrakennus) sijaitsee noin 600 metriä eläinsuojasta länteen ja lähimmät vapaa-ajanasunnot sijaitsevat koillisessa noin puolen kilometrin päässä.

Tila sijaitsee Melaveden rannalla. Uudesta eläinsuojasta on etäisyyttä Melaveteen lyhimmillään noin 90 metriä sekä uudesta lietesäiliöstä ja uudesta kuivalantalasta noin 50 metriä.

Tilakeskuksen eteläpuolella sijaitsee Kukonharju-Vaaralammen (0829706) vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue, jonka raja on uudesta eläinsuojasta etäisyyttä noin 200 metriä ja uudesta lietesäiliöstä noin 280 metriä. Nykyinen kuivalantala sijaitsee pohjavesialueen muodostumisalueen ja pohjavesialueen rajan välissä.

## Eläinsuojan toiminta

Kyseessä on maidontuotantotilan toiminnan laajentaminen. Tilalla on tällä hetkellä 50 lypsylehmää, 38 hiehoa, 30 lihanautaa, seitsemän emolehmää ja 12 alle puolivuotias-vasikkaa. Tilalle rakennetaan uusi pihattonavetta ja nykyisestä navetasta tulee nuorkarjanavetta. Tilan eläinmäärä tulee tämän jälkeen olemaan 80 lypsylehmää, 70 hiehoa, 38 lihanautaa, seitsemän emolehmää ja 41 vasikkaa (alle 6 kk). Maidontuotanto tulee olemaan 800 000 litraa ja lihantuotanto 15 000 kg vuodessa.

Lehmät, yli kahdeksan kuukauden ikäiset hiehot ja osa vasikoista tulee olemaan liete- lannalla ja loput eläimet kuivalannalla. Kuivikkeena käytetään turvetta ja olkea. Kuivikepohjat tyhjennetään 2–4 kertaa vuodessa.

Tilalla on käytössä lannan varastointiin tällä hetkellä neljä lietesäiliötä, joiden yhteistilavuus on 2 050 m<sup>3</sup>, sekä katoton 255 m<sup>3</sup>:n kuivalantala. Kaksi lietesäiliöstä on katamattomia etäsäiliöitä. Tilalle rakennetaan uusi 2 500 m<sup>3</sup>:n lietesäiliö ja katettu 635 m<sup>3</sup>:n kuivalantala. Tilakeskuksen yhteydessä sijaitsevat lietesäiliöt ja uusi säiliö täytetään valuttamalla altapäin. Vanhojen lietekuilujen tilavuus on 90 m<sup>3</sup> ja uusien 685 m<sup>3</sup>.

Lannan levitykseen on käytettävissä yhteensä 117 hehtaaria peltoalaa, josta on omaa 86 hehtaaria ja vuokrattua 31 hehtaaria. Pelloista 4,2 hehtaaria sijaitsee pohjavesialueella. Näistä yhden hehtaarin aluetta on käytetty emolehmien laitumena. Lannasta levitetään 75 prosenttia kevään ja kesän aikana ja loput syksyllä. Liete- ja kuivalanta levitetään hajalevityksenä peltoon ja mullataan saman tien. Jos kesällä on tarvetta levittää lietelantaa nurmelle, levityksessä käytetään multainta.

Säilörehua pyöröpaalataan esikuivattuna 1 500 tonnia vuodessa. Paalit varastoidaan pääasiassa peltojen reunoilla ja ajetaan sieltä tarvittaessa tilakeskukseen.

Laidunalaa on kahdeksan hehtaaria, joilla 50 eläintä laiduntaa vuorokauden ympäri 4–5 kuukauden ajan vuodessa. Eläinten juottaminen järjestetään juoma-altaalla. Laitu-

milla ei ole ruokintapaikkaa. Osa laitumista rajoittuu vesistöön, joiden ranta-alueita emolehmät laiduntavat hoitosopimuksen mukaisesti. Eläimillä on pääsy järveen. Osa tilan hiehoista laiduntaa Savuniemen luonnonsuojelualueella perinnebiotoopin hoitosopimuksella.

Tilalla tarvittava vesi otetaan Riistaveden vesiosuuskunnan verkosta. Maitohuoneen jätevedet (150 m<sup>3</sup>) ja muut eläinsuojan pesuvedet (400 m<sup>3</sup>) johdetaan lietesäiliöön. Uuteen eläinsuojaan tulee wc, jonka jätevedet johdetaan viiden m<sup>3</sup>:n umpisäiliöön. Jätevedet toimitetaan jätevedenpuhdistamolle.

Toiminnasta syntyvät jätteet ja niiden käsittely käyvät ilmi seuraavasta taulukosta:

| <i>Jäte</i>      | <i>Määrä t/vuosi</i> | <i>Käsittely</i>           |
|------------------|----------------------|----------------------------|
| Kuolleet eläimet | 2                    | Raateräily, Honkajoki Oy   |
| Muovit           | 2                    | Sekajätekeräykseen         |
| Pilaantunut rehu | 2                    | Lannoitteeksi pellolle     |
| Metalliriemu     | 0,3                  | Metallinkeräys             |
| Öljyt            | 0,2                  | Vaarallisen jätteen keräys |
| Loisteputket     | 5 kpl                | Vaarallisen jätteen keräys |
| Yhdyskuntajäte   | 5                    | Jätteenkeräys              |
| Paperi ja pahvi  |                      | Keräykseen                 |

Kuolleet eläimet säilytetään odottamassa poiskuljetusta kuivalantalan reunassa.

Tilalla on 3 000 litran polttoainesäiliö, joka on varustettu lapon estolaitteella. Säiliön alla on hiekkapatja. Hakija on suunnitellut joko tiiviin pohjan tekoa säiliön alle tai vaihtamisen säiliön hankkimista. Muita öljytuotteita säilytetään enintään 100 litraa kuivissa tiloissa. Lisäksi navetassa käytettävät öljytuotteet ja muut kemikaalit kuten pesunesteet säilytetään konehuoneessa.

Toimintaan liittyvää liikennettä on tavanomaisen työkone- ja henkilöliikenteen lisäksi maitoauton käynti joka toinen päivä sekä teurasauton ja rehukuljetuksen käynti kaksi kertaa kuukaudessa.

#### Arvio ympäristövaikutuksista

Toiminta ei aiheuta merkittäviä ympäristövaikutuksia. Uusi lietesäiliö sijoitetaan eläinsuojan taakse länsipuolelle talouskeskuksesta poispäin. Lietesäiliön ja järven väliin rakennetaan itä-länsisuuntaisesti tie, joka estää mahdollisten pintavalumien pääsyn vesistöön. Liikenteestä ei aiheudu merkittävää meluhaittaa, eikä se kuormita ympäristöä. Toiminta ei merkittävästi muutu nykyisestä toiminnasta ympäristön kuormittamisen suhteen.

#### Poikkeustilanteisiin varautuminen

Eläinsuojaan asennetaan mm. alkusammutuskalusto, turvakamerat ja aggregaatti. Eläinsuojalle tehdään pelastussuunnitelma. Rakentamisessa huomioidaan tulipalojen ehkäiseminen. Alkusammutuskalusto tarkistetaan säännöllisesti. Häiriöiden varalle tehdään ongelmakansio, jonka avulla ulkopuolinen voi ratkaista häiriötilanteita. Öljyvuodot imeytetään tarvittaessa imeytysaineeseen.

Lietesäiliön vuotaessa, säiliö tyhjennetään ja etsitään tilapäinen varasto lietteelle. Vuodosta ilmoitetaan viranomaisille ja pelastuslaitokselle.

Eläintauteja ehkäistään ennakolta. Vierailijat käyttävät suojavausteita vierailun aikana. Toiminnassa kiinnitetään huomiota yleiseen siisteyteen.

#### Parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltaminen

Lanta mullataan säädösten mukaan levityksen jälkeen ravinneaineiden säilymiseksi. Tilasäiliöstä muodostuva lämpöenergia otetaan talteen ja käytetään navetan sisäilman lämmityksessä. Toiminnasta ei aiheudu normaalista toiminnasta poikkeavia hajuhaittoja.

#### ASIAN KÄSITTELY

##### Asian vireilläolosta tiedottaminen

Hakemus on annettu tiedoksi kuuluttamalla Itä-Suomen aluehallintovirastossa ja Kuopion kaupungissa 18.11.—18.12.2013 sekä kirjeitse asianosaisille.

##### Lausunnot

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Kuopion kaupunginhallitukselta sekä Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta.

*Pohjois-Savon ELY-keskus* toteaa lausunnossaan, että vesienhoitolain mukaisessa luokittelussa eläinsuojan vaikutusalueella oleva Melavesi on luokiteltu hyvään luokkaan. Juuso Voutilaisen eläinsuojien toiminnalla ei ole merkittävää vaikutusta Melaveden ja Kukonharju-Vaaralampi pohjavesialueen tilaan. Tämä edellyttää kuitenkin, että eläinten lanta ja toiminnassa syntyvät jätevedet käsitellään parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) mukaisesti. Käsittelemällä ja levittämällä karjanlanta sekä jätevedet (esim. käyttämällä letku- tai sijoitettavaa lannanlevityskalustoa) niin, ettei niistä tule valumia vesistöön. Juuso Voutilaisen nykyinen ja uusi maidontuotanto sekä karjankasvatustoiminta ei lisää kohtuuttomasti vesistöalueen 04.611 kuormitusta, kun eläinsuojan toiminnassa otetaan huomioon edellä mainittu ja toimitaan hakemuksessa esitetyn mukaisesti.

Tilakeskuksen lähipelloille levitetty lanta on mullattava viipymättä, viimeistään vuorokauden kuluessa levityksestä. Lietelantaa ja pohjavesialueille soveltumattomia torjunta-aineita ei tule levittää pohjavesialueille. Mikäli kuivalantaa yleensä levitetään pohjavesialueelle, tulee se tehdä pelkästään kasvukaudella ja lanta tulee mullattava maahan välittömästi. Lantaa ei saa levittää pohjavesialueelle minimimäärää enempää ja lanta ja virtsa tulee kuljettaa niin, ettei sitä joudu kuljetuksiin käytettävälle pohjavesialueilla sijaitseville teille eikä muillekaan teille.

Lantaa on käsiteltävä huolellisesti (kuormaus, lannanlevitys ym.), jotta vältetään valumat vesistöön ja ympäristön likaantuminen. Eläinten laiduntamisessa suositellaan, etteivät eläimet pääse vesistöön.

Uusi eläinsuoja, kuivalantala ja lietesäiliö on varustettava salaojilla ja niiden tarkkailu on oltava säännöllistä, ettei lantavesiä ja paalien puristenesteitä aiheudu valumia pohjaveteen. Pyöröpaaleja ei tule säilyttää pohjavesialueella tai talousvesikaivojen läheisyydessä.

Polttonesteen tankkauspaikalle ja säiliöiden alle on rakennettava tiiviit alustat, joilta polttonesteen mahdolliset vuodot ja roiskeet saadaan talteen.

Ympäristöluvan myöntämiselle edellä mainitulle toiminnalle ei ole estettä, kun se toteutetaan ja hoidetaan hakemuksen ja edellä esitetyn sekä ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti.

*Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen* toteaa lausunnossaan, että toimintatilat sijaitsevat maa- ja metsätalousvaltaisella alueella. Rakennuksista vanha kuivalantala sijaitsee pohjavesialueella. Uutta tuotantotilaa, lantala tai rehuvarastoja ei saa sijoittaa pohjavesialueelle, vaan ne on sijoitettava kokonaisuudessaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Tuotantotilojen ja niihin liittyvien tukitoimintojen sijoittamisessa on huomioitava myös rantavyöhyke ja vesistön läheisyys.

Tuotantotilojen ja lantavarastojen ympärille on tehtävä salaojitus, jossa on tarkastuskaivo. Tuotantotilojen sijoittaminen ja tarkkailu on tarpeen pohjavesien suojelun vuoksi.

Koska tilan lantalatilavuus ei ole tällä hetkellä riittävä, on tilalle rakennettava lisää lantalatilavuutta tai se on korvattava vuokrasäiliöillä. Lantalatilavuutta voitaisiin lisätä myös kattamalla lietesäiliöt. Toiminnassa on huolehdittava, että vuokrasopimukset ovat riittävän pitkäaikaisia. Lantalat ja säiliöt on tyhjennettävä vuosittain ja niiden kunto on tarkistettava. Eläinten kulkureitit ja ruokintapaikat on syytä käsitellä kulutusta kestäväällä materiaalilla. Pilaantunut rehu ja eläinten raadot on säilytettävä ennen jatkokäsittelyä suojatulla alustalla. Ehdotetut määräykset ovat tarpeen ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Umpikaivoliete on toimitettava jätevedenpuhdistamolle puhdistettavaksi. Mikäli lietettä käytetään peltolannoitteena, se on stabiloitava. Tilalla on käytettävissä riittävä määrä peltopinta-alaa lannan käsittelyyn. Koska osa pelloista on sopimus- tai vuokrapeltoja on huolehdittava vuosittain sopimusten riittävästä voimassaolosta ja kattavuudesta. Lannan käsittelyssä ja kuormauksessa on oltava huolellinen, että välttyään valumilta vesistöön ja pohjavesiin.

Polttonestesäiliöiden alustan ja polttonesteen tankkauspaikan on oltava tiivis siten, että mahdolliset vuodot voidaan kerätä talteen. Polttonestesäiliön on oltava lukittu ja varustettu laponestolla. Tankkauspaikan läheisyydessä tulee olla imeytysainetta polttoainevuotojen varalle. Kemikaalit on varastoitava tiiviillä alustalla suljetuissa astioissa. Jätteiden käsittelyssä on noudattava kunnallisia jätehuoltomääräyksiä.

Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinmääristä, muodostuneesta lannasta, lannan levityksestä, kuolleista eläimistä, jätteistä ja toimintahäiriöistä.

Pohjavesialueelle ei saa levittää jätevesilietettä, puristenestettä eikä virtsaa. Muita lannoitteita voidaan levittää 16.4.—30.9. välisenä aikana. Vesistön rantaan tulee jät-

tää vähintään 10 metrin levyinen kasvipeitteinen suojavyöhyke, jota ei lannoiteta eikä käsitellä torjunta-aineilla.

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tekniikan käyttöön ottoon. Toiminnanharjoittajan on oltava tietoinen myös toiminnastaan pohjavesialueella. Jos toimitaan hakemuksessa esitetyllä tavalla ja noudatetaan lupaviranomaisten antamia määräyksiä, lupahakemus voidaan hyväksyä.

#### Hakijan vastine

Hakija toteaa vastineessaan, että hakemuksessa uuden kuivalantalan varastointitilavuudeksi oli ilmoitettu 995 m<sup>3</sup>. Tähän määrään oli laskettu myös poikimakarsinassa syntyvän kuivalannan varastointimäärä. Poikimakarsinasta syntyvälle kuivikelannalle ei kuitenkaan tarvita erikseen 12 kuukauden lantatilavuutta. Poikimakarsinasta tuleva kuivikelanta kompostoituu ja se levitetään suoraan pellolle keväisin ja syksyisin. Tästä johtuen uuden kuivalantalan kokoa on pienennetty poikimakarsinan lantamäärän verran. Uuden kuivalantalan varastointitilavuus olisi 635 m<sup>3</sup>.

Kuopion kaupungin ympäristösuojelumääräykset eivät kiellä lietelannanlevittämistä pohjavesialueille. Ympäristösuojelumääräyksissä todetaan, että pohjavesialueille ei saa levittää jätevesilietettä, puristenestettä eikä virtsaa. Muiden kuin edellä mainittujen lannoitteiden levittäminen on sallittua 16.4–30.9. välisenä aikana. Pohjaveden muodostumisalueella peltoa on noin neljä hehtaaria.

#### ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Aluehallintovirasto myöntää Juuso Voutilaiselle ympäristöluvan eläinsuojan toimintaan Lohiranta-tilalla (297-443-7-84) Kuopion kaupungin Lohilahden kylässä. Lypsy-lehmätilan tuotantoeläinten eläinyksikkömäärä on enintään 825.

Toiminnassa on noudatettava hakemusta ja seuraavia lupamääräyksiä.

#### LUPAMÄÄRÄYKSET

1. Eläinsuojien sekä lanta- ja rehuvarastojen pohja- ja kuilurakenteiden tulee olla vesitiiviitä. Edellä mainittujen rakennusten kuivatusvesien salaojissa tulee olla tarkastuskaivot tai muu vastaava rakenne vuotojen havaitsemiseksi.

2. Lannan varastointitilavuutta on oltava käytettävissä 12 kk:n varastointitarpeen mukaisesti. Hakemuksen mukaisen eläinmäärän lietelannan varastointiin on oltava varastotilavuutta 2 400 m<sup>3</sup> ja kuivalannan 1 100 m<sup>3</sup>. Lantavarastojen mitoituksessa on otettava huomioon myös niihin johdettavien maitohuoneen jätevesien, muiden jätevesien, puristenesteen ja sadevesien vaatima tilavuus. Uusi kuivalantala tulee rakentaa riittävän isoksi, jotta varastointitilavuus riittää 1 100 m<sup>3</sup>:lle kuivalantaa.

Lantaloiden ympäristö ja lannan kuormausalueet tulee muotoilla ja tiivistää sellaisiksi, että valumat voidaan poistaa.

Uusien lantavarastojen tulee olla käyttövalmiina ennen uuden eläinsuojan käyttöönottoa. Valmistumisesta tulee ilmoittaa Pohjois-Savon ELY-keskukselle.

3. Lantavarastot on tyhjennettävä ja niiden kunto tarkastettava vuosittain. Havaitut viat on korjattava viipymättä. Lantavarastoja tyhjennettäessä ja lantaa kuljetettaessa on toimittava niin, että lantaa ei pääse hallitsemattomasti ympäristöön. Jos vuotoja aiheutuu esimerkiksi lietteen pumppauksessa, on varastojen ympäristö ja siirtotiet siistittävä. Lannan siirtolaitteistojen tulee olla kunnossa ja tiiviitä niin, että lantaa ei pääse valumaan tielle. Laitteistot tulee huoltaa säännöllisesti.

4. Eläinten valkuaisruokinta tulee optimoida niin, että lietteeseen joutuvien typpiyhdisteiden määrä on mahdollisimman vähäinen. Karjarakennuksen sisätilojen siisteydellä ja sisäilman viileydellä on hajujen muodostuminen ja muiden ilmapäästöjen määrä pidettävä mahdollisimman vähäisenä.

5. Lannan levitys peltoon on tehtävä suunnitelmallisesti ja siten, ettei siitä aiheudu kaivojen, pohjaveden tai vesistöjen pilaantumisvaaraa. Lannan levitykseen käytettävän peltopinta-alan on oltava riittävä ottaen huomioon kulloinkin eläinsuojassa olevien eläinten määrä ja lannan ravinnesisältö. Peltopinta-alaa on oltava hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle vähintään 102 hehtaaria. Peltoon levitettävä lanta tulee mahdollisuuksien mukaan mullata välittömästi.

Vesistön läheisyydessä tulee lannanlevityksessä noudattaa erityistä huolellisuutta ja lanta on mullattava heti. Mikäli tilakeskuksen läheisyydessä olevia laitumia lannoitetaan, on tällöin noudatettava kaupungin ympäristönsuojelumääräyksiä. Lannoitteina ja torjunta-aineina pohjavesialueella saa käyttää vain turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) hyväksymiä aineita. Säilörehua ei saa säilyttää pohjavesialueella tai talousvesikaivojen läheisyydessä.

6. Laidunalueet tulee pitää kasvipeitteisinä.

7. Rehut, polttoaineet, kemikaalit ja jätteet mukaan lukien paalimuovit ja pilaantunut rehu on varastoitava ja käsiteltävä tilalla niin, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa eikä muutakaan haittaa ympäristölle.

Kuolleet eläimet on varastoitava suojatussa säilytyspaikassa tiiviillä alustalla ja peitetynä. Haittaeläimiä, kuten rottia ja hiiriä, tulee tarvittaessa torjua rehuhygieniaan, yleiseen viihtyvyyteen sekä eläinsuojan rakenteisiin aiheutuvien haittojen torjumiseksi.

8. Vaaralliset jätteet, esim. jäteöljyt, akut ja loisteputket, tulee toimittaa vaarallisten jätteiden vastaanottoon vähintään kerran vuodessa.

Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet tulee toimittaa niille tarkoitettuihin keräyspaikkoihin. Jätteiden avopoltto on kielletty.

9. Polttonestesäiliön alustan ja polttonesteen tankkauspaikan on oltava tiivis siten, että vuodot säiliöistä tai tankkauksessa voidaan kerätä talteen. Polttonestesäiliön tulee olla lukittu. Tankkauspaikan läheisyydessä tulee olla imeytysainetta polttoainevuotojen varalle.

10. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittämisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan ja ympäristön kannalta parhaiden käytäntöjen käyttöönottoon.

11. Häiriötilanteista, jotka saattavat aiheuttaa ympäristöhaittaa, on ilmoitettava välittömästi Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Öljyvuoodoista tulee ilmoittaa myös pelastuslaitokselle.

12. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan toiminnasta.

Kirjanpidon tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:

- eläinmäärät
- lannanlevityspeltojen, vuokrasopimusten ja lannan luovutus- ja vastaanottosopimusten ja levitysalojen muutokset
- toteutuneet lantamäärät ja lannan varastointitilavuuden riittävyys
- mahdollisuuksien mukaan lannan levityssuunnitelma
- jätteet, niiden määrät, toimituspaikat ja käsittelytavat
- enintään viisi vuotta vanhat analyysitulokset (kokonaistyyppi, liukoinen tyyppi ja liukoinen fosfori) lietteestä ja lannasta
- eläinsuojien ja lantavarastojen rakenteiden tarkkailu
- polttoainevaraston tarkkailu
- eläinsuojien sekä lanta- ja rehuvarastojen salaojavesien tarkkailu vuosittain
- toiminnassa havaitut häiriötilanteet tai muut poikkeukselliset tilanteet.

Jätetiedot, eläinmäärä, kuolleiden eläinten määrä, syntyneen lannan määrä ja lannanlevitysala on ilmoitettava vuosiraportissa helmikuun loppuun mennessä Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Muut kirjanpitoliedot tulee olla valvovien ympäristöviranomaisten tarkastettavissa tilalla.

13. Toiminnan valvonnan ja päästöjen lisääntymisen kannalta olennaisista muutoksista tulee tehdä ilmoitus hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä Pohjois-Savon ELY-keskukselle. Toiminnan lopettamisesta on ilmoitettava Pohjois-Savon ELY-keskukselle ja Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

## RATKAISUN PERUSTELUT

### Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristölupa tulee myöntää, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain ja niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset. Ympäristöluvan myöntämisen alla mainitut esteet voidaan poistaa antamalla lupamääräyksiä.

Toiminnasta ei aiheudu asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Toimintaa ei ole sijoitettu asemakaavan vastaisesti.

Toiminnassa käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa sekä mahdollisimman hyvää terveys- ja ympäristöhaitan torjuntamenetelmää.

#### Luvan myöntämisen yleiset perustelut

Ympäristölupa on myönnetty hakemuksen mukaiselle eläinmäärälle. Tilan eläinmäärä kasvaa nykyisestä 137 eläimestä (520 eläinyksikköä) 236 eläimeen (825 eläinyksikköä). Eläinten määrää ja ikäjakamaa voidaan muuttaa edellyttäen, että eläinyksikkömäärä ei ylitä ja eläinten yhteenlaskettu lannantuotto ei ylitä hakemuksessa mainittujen eläinmäärien lannantuottoa.

Eläinyksikkömäärän laskemisessa on käytetty ympäristöministeriön Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen (29.6.2009) eläinyksikkökertoimia. Kertoimet perustuvat eläinten lannan keskimääräiseen ravinnesisältöön. Lypsylehmälle on käytetty kerrointa 6,8, hieholle kerrointa 2, lihanaudalle kerrointa 2,4, emolehmälle kerrointa 3,4 ja alle puolivuotiaalle vasikalle kerrointa 0,6.

Eläinsuojat sijoittuvat maa- ja metsätalousvaltaiselle yleiskaava-alueelle. Toiminta on kaavan mukaista. Tilan ympäristössä on peltoa ja muita maatiloja. Karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa alueelle tavanomaiseksi toiminnaksi.

Toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa tai kohtuutonta muuta haittaa, kun toimitaan tämän päätöksen ja nitraattiasetuksen määräysten mukaisesti. Luvan myöntämisen edellytyksenä ei ole, että toiminta olisi täysin haitatonta. Melu- ja hajuhaittaa voi aiheutua lannan käsittelystä ja liikenteestä lannan levityksen yhteydessä. Tämä haitta kestää muutamia päiviä vuodessa. Lannan käsittelyn ajankohtaa valitessa on mahdollista ottaa huomioon muun muassa tuulensuunta, jolla naapureille aiheutuvaa haittaa voidaan vähentää.

Rannoilla ja ojienvarsilla olevilta pelloilta ei huuhtoudu merkittävästi ravinteita vesistöön tai pohjaveteen, kun levityksessä noudatetaan nitraattiasetuksen määräyksiä. Nitraattiasetus koskee kaikkea lannanlevitystä, myös viljelijöitä, jotka ottavat lantaa vastaan lannanluovutussopimuksella.

Lannan hyödyntämiseen tarvittava peltoala on laskettu tässä siten, että käytettävissä on vähintään yksi peltohehtaari 1,3 lypsylehmää, 3,5 hiehoa, 2,7 lihanautaa, 2,5 emolehmää ja 11 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa kohden. Vaatimus perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön sekä peltoviljelykasvien keskimääräiseen hehtaarikohtaiseen fosforilannoitustarpeeseen ympäristöministeriön kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 29.6.2009 antaman ohjeen mukaisesti. Tilalla on käytettävissä lannan levitykseen omaa tai vuokrattua ja sopimuspeltoa noin 117 hehtaaria. Hakemuksen mukaisen eläinmäärän tuottaman lantamäärän hyödyntämiseen tarvitaan peltopinta-alaa vähintään 102 hehtaaria. Käytettävissä oleva peltoala on riittävä hakemuksen mukaisessa eläinsuojassa syntyvän lantamäärän hyödyntämiseen.

Hakijoiden eläinsuojasta raadot toimitetaan Honkajoen eläinjätteenkäsittelylaitokseen. Kuljetusta odottavien raatojen säilytyksestä on annettu määräys.

Käymälävesiä ei levitetä peltoon. Toiminnanharjoittaja on ilmoittanut, että eläinsuojan käymälävedet toimitetaan jätevedenpuhdistamolle.

Lupamääräyksellä velvoitetaan luvan saajat ottamaan käyttöön toimialan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa tilalle soveltuvassa laajuudessa.

Edellä olevan perusteella eläinsuojan toiminta täyttää luvan myöntämisedellytykset, kun toiminta järjestetään esitetyn hakemuksen ja tämän päätöksen määräysten mukaan. Lupa voidaan myöntää.

#### Lupamääräysten perustelut

Rakenteiden tiiviydellä estetään valumia ympäristöön. Salaojitukset ja tarkastuskaivot mahdollistavat vuotojen havaitsemisen ja tarvittaessa näytteenoton. (Määräys 1)

Nitraattiasetuksen (931/2000) 4 §:n mukaan lannan ja virtsan varastointitilan tulee olla riittävän suuri, niin että siinä voidaan varastoida 12 kuukauden aikana kertynyt lanta, kattamattomiin säiliöihin kertyvät sadevedet, maitohuoneen pesuvedet ja muut jätevedet, joita lietesäiliöihin johdetaan.

Hakijalla on hakemuksen mukaan käytettävissä noin 3 050 m<sup>3</sup> lietesäiliötilavuutta omalla tilalla sekä kaksi yhteensä 1 500 m<sup>3</sup>:n etäsäiliötä. Eläinmäärien perusteella laskettuna lietelantaa syntyy vuosittain noin 2 400 m<sup>3</sup>. Lietelannan varastointitilavuudet ovat riittävät 12 kuukauden aikana syntyvän lannan ja varastoihin johdettavien vesien varastointiin, kun etäsäiliö on käytössä.

Eläinmäärien perusteella laskettuna kuivalantaa syntyy vuosittain noin 1 100 m<sup>3</sup>. Kuivalannalle on varastointitilaa yhteensä 890 m<sup>3</sup>. Uusi kuivalantala tulee mitoittaa siten, että lantavarastojen yhteistilavuus on riittävä 1 100 m<sup>3</sup>:n lantamäärän varastointiin, ottaen huomioon kuivikepohjat ja laidunnuksen aikana laitumelle jäävä lanta. (Määräys 2)

Lantavarastojen vuosittaisella perusteellisella tyhjentämisellä varmistetaan varastojen hyötytilavuuden säilyminen suunnitelmien mukaisena. Samalla varastojen rakenteet voidaan tarkastaa mahdollisten vaurioiden havaitsemiseksi ja vauriot korjata.

Suurimmat hajuhaitat aiheutuvat lietelannan varastoinnista ja käsittelystä. Lietelannan varastoinnista aiheutuvia hajuhaittoja voidaan vähentää täyttämällä säiliöt alaspäin ja säilyttämällä lietelannan pinnalle syntyvä kuorettuma ehyenä. Tarvittaessa lietesäiliöt tulee kattaa hajuhaittojen vähentämiseksi esim. kelluvalla katteella. Huolellisella toiminnalla ehkäistään ympäristön asukkaille tai muille asianosaisille aiheutuva kohtuuton viihtyvyyshaitta ja terveyshaitta. (Määräys 3)

Tutkimusten mukaan eläinsuojien aiheuttamiin hajuhaittoihin vaikuttaa olennaisesti rehujen valkuaispitoisuus, joten ruokinnan optimoinnilla voidaan jossain määrin alentaa lieteeseen ja lantaan joutuvien typpiyhdisteiden määrää ja siten alentaa haihtumiselle alttiina olevien ammoniakkiyhdisteiden määrää. Lannan sisältämien hajuhaittoja aiheuttavien kaasujen sekä kasvihuonekaasujen muodostumista ja haihtumista voidaan vähentää myös pitämällä eläinsuoja puhtaana ja viileänä. (Määräys 4)

Lannan hyödyntämisellä lannoitteena pelloilla tarkoitetaan lannan käyttöä siten, että ei tapahdu yilannoitusta eikä aiheudu siitä tai virheelliseen ajankohtaan suoritetusta levityksestä johtuvaa ravinteiden huuhtoutumisriskiä. Hakemuksen mukaisen eläinmäärän tuottaman lantamäärän hyödyntämiseen tarvitaan peltopinta-alaa noin 102

hehtaaria. Ammoniakin haihtumisen ja hajuhaittojen vähentämiseksi nitraattiasetuksen mukainen suositus on, että lanta muokataan peltoon neljän tunnin sisällä lannan levityksestä. (Määräys 5)

Laitumia tulee hoitaa niin, ettei niille tule nurmettomia paikkoja. Varsinkin juomapaikka ja kulkuväylät poljetaan usein paljaksi. Maanpinnan kuluminen lisää ravinne- ja kiintoainevaluntojen riskiä. Tarvittaessa paikat voidaan varustaa kulutusta kestäville materiaaleilla. (Määräys 6)

Kemikaalien, kuten torjunta- sekä pesuaineiden, varastoinnissa ja käytössä tulee ottaa huomioon kunkin valmisteen käyttöturvallisuusohjeissa annetut määräykset, sekä niiden soveltuvuus pohjavesialueilla käytettäväksi. Haittaeläimiä, kuten rottia ja hiiriä, tulee tarvittaessa torjua rehuhygieniaan, yleiseen viihtyisyyteen sekä eläinsuojan rakenteisiin aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. (Määräys 7)

Vaarallisten jätteiden toimittaminen hyväksytyyn käsittelyyn vähentää niiden aiheuttamia terveyteen sekä ympäristöön kohdistuvia riskejä. Maatalousmuovit ovat hyötykäyttökelpoista jätettä, joka on toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Jätteiden avopoltto on kielletty, koska hallitsemattomassa poltossa syntyy haitallisia savukaasuja.

Toiminnanharjoittaja saa luovuttaa jätteet ainoastaan sellaiselle vastaanottajalle, jolla on riittävät edellytykset huolehtia jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä. (Määräys 8)

Polttoainesäiliön ja tankkauspaikan tiiviin alustan ja säiliön varustuksen vaatimuksella ehkäistään maaperän ja pohjaveden pilaantumista. Imeytysainetta voidaan käyttää öljyvahinkojen ensitorjunnassa ja siten estää öljyvudosta aiheutuvia enempiä haittoja. (Määräys 9)

Luvansaajien on oltava riittävästi selvillä aiheuttamiensa haitallisten ympäristövaikutusten vähentämismahdollisuuksista ja seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä toimialallaan. Lannankäsittelymenetelmät kehittyvät ja niiden käyttöönotto voi tulla tilalla ajankohtaiseksi myöhemmin. Ympäristön kannalta parhaat käytännöt vähentävät toiminnassa syntyvien kasvihuonekaasujen (hiilidioksidi, metaani ja dityppioksidi) määrää. Ympäristön kannalta parasta käyttökelpoista tekniikkaa ovat mm. multaavan lannanlevittimen käyttö, lantavarastojen kattaminen ja valkuaisrehujen käytön optimointi kotieläinten ruokinnassa. (Määräys 10)

Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa riskeistä, niiden ympäristövaikutuksista ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Ilmoitus tulee tehdä ainakin seuraavissa tilanteissa: polttoainesäiliön rikkoutuminen, epidemia tai muu vastaava tapahtuma, jossa kuolee paljon eläimiä. (Määräys 11)

Kirjanpito- ja raportointivelvoite on annettu viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella viranomainen voi seurata laitoksen toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista. Lannan vastaanottosopimuksien kirjaamisella ja raportoimisella varmistetaan, että myös lannan vastaanottosopimuksen tehneet käsittelevät ja levittävät lantaa voimassa olevien säännösten mukaisesti. (Määräys 12)

Ilmoituksella varmistetaan tiedonkulku valvontaviranomaiselle toiminnassa tapahtuvista muutoksista kuten laajentamisesta tai tuotantosuunnan muuttamisesta. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava myös muista valvonnan kannalta olennaisista muutoksista, kuten suunnitelmista muuttaa lannan varastointitapaa. Ilmoituksen perusteella viranomainen tarkastelee muutoksen vaikutuksia nykyisessä luvassa annettuihin määräyksiin ja arvioi, onko lupaa tarpeen muuttaa. Toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävä tai muu toiminnan olennainen muuttaminen edellyttää uuden luvan hakemista. Toiminnan lopettaminen tilalla edellyttää mm. sitä, että toimintaan liittyneet ympäristöriskit ja varastoidut jätteet on poistettu. Lupamääräyksellä varmistetaan tiedonkulku viranomaiselle myös mainituissa tilanteissa. (Määräys 13)

## VASTAUS LAUSUNNOISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon lupamääräyksissä ja päätöksen perusteluissa.

## LUVAN VOIMASSAOLO JA LUPAMÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN

### Luvan voimassaolo

Tämä lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Uusi lupahakemus tulee jättää, jos toiminnan päästöt tai ympäristövaikutukset lisääntyvät olennaisesti.

### Lupamääräysten tarkistaminen

Hakemus lupaehtojen tarkistamiseksi on jätettävä 31.12.2028 mennessä. Hakemuksessa on esitettävä ainakin kuvaus sen hetkisestä toiminnasta, eläinmääristä, lannanlevitysalasta, parhaan käyttökelpoisen tekniikan käytöstä, energiatehokkuudesta ja arvio toiminnan ympäristövaikutuksista sekä muutoksista alueen maankäytössä.

## ASETUksen JA MUIDEN SÄÄNNÖSTEN NOUDATTAMINEN

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassa-olosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

Lannan varastoinnissa, käsittelyssä ja levityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetuksessa maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000) annettuja määräyksiä ja ohjeita.

Lantavarastojen ja -kourujen rakentamistekniikassa tulee noudattaa maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräyksissä ja -ohjeissa: Kotieläinrakennusten ympäristöhuolto, (MMM-RMO-C 4, 7.1.2001) annettuja ohjeita.

## SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (86/2000) 6, 7, 8, 28, 41–43, 45, 46, 55, 56, 76, 81, 83, 90, 96, 97, 100, 105 §

Ympäristönsuojeluasetus (169/2000) 1, 19, 30 §

Jätelaki (646/2011) 8, 12, 29, 72, 118, 119, 122 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) 7 §

## KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 4 570 euroa. Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Aluehallintoviraston maksuista annetun valtioneuvoston asetuksen (1572/2011) liitteen maksutaulukon mukaan hakemuksen mukaisen lupahakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 4 570 euroa.

## LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös Voutilainen Juuso

Jäljennös päätöksestä

Kuopion kaupunginhallitus  
Kuopion kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen  
Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ympäristö ja luonnonvarat (sähköisesti)  
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Ilmoitus päätöksestä

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, joille hakemuksesta on annettu erikseen tieto.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla ja lehdissä

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Kuopion kaupungin virallisella ilmoitustaululla.

## MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Liite           Valitusosoitus

Raili Pärjälä

Tiina Kamula

Asian on ratkaissut ympäristöylitarkastaja Raili Pärjälä ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Tiina Kamula.

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Valitusviranomainen</b> | Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta <b>Vaasan hallinto-oikeudelta</b> . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Valitusaika</b>         | Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy <b>21.3.2014</b> .                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Valitusoikeus</b>       | Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Valituksen sisältö</b>  | Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava <ul style="list-style-type: none"><li>- päätös, johon haetaan muutosta</li><li>- valittajan nimi ja kotikunta</li><li>- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)</li><li>- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta</li><li>- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi</li><li>- perusteet, joilla muutosta vaaditaan</li><li>- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faksilla tai sähköpostilla)</li></ul> |
| <b>Valituksen liitteet</b> | Valituskirjelmään on liitettävä <ul style="list-style-type: none"><li>- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle</li><li>- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |

#### Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

**Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava kaksin kappalein Itä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.** Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faksina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faksina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

#### Itä-Suomen aluehallintoviraston Mikkelin päätoimipaikan kirjaamon yhteystiedot

|               |                                 |
|---------------|---------------------------------|
| käyntiosoite: | Maaherrankatu 16, 50100 Mikkeli |
| postiosoite:  | PL 50, 50101 Mikkeli            |
| puhelin:      | (vaihde) 029 501 6800           |
| faksi:        | 015 760 0150                    |
| sähköposti:   | kirjaamo.ita@avi.fi             |
| aukioloaika:  | klo 8–16.15                     |

|                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Oikeudenkäyntimaksu</b> | Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 97 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. |
|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|